

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken bestond bij vijf fracties de behoefte de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over zijn brief d.d. 6 januari 2011 inzake de geannoteerde agenda van de informele Raad Algemene Zaken van 13 en 14 januari 2011 (21501-02, nr. 1015).

De staatssecretaris heeft op de vragen en opmerkingen geantwoord bij brief van ... 2011. De vragen en opmerkingen van de fracties en de antwoorden van de staatssecretaris zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Verburg

De griffier van de commissie,
Nijssen

Programma Hongaars Voorzitterschap

Op de informele Raad zal worden gesproken over het Hongaarse voorzitterschapprogramma. Allereerst zijn de leden van de VVD bezorgd over de nieuwe mediawet in Hongarije en vooral ook de machtconcentratie tegen de interne markt. De VVD wil hier bijzondere aandacht voor vragen. Specifiek willen de leden van de VVD-fractie een reactie op de brief van verschillende bedrijven waaronder de ING over een nieuwe belasting voor buitenlandse bedrijven.

De leden van de VVD zijn positief over de inzet van de regering m.b.t. het versterken van de economische beleidscoördinatie. Juist de voorstellen van Van Rompuy en van de Europese Commissie moeten strikt gevolgd worden. Als het gaat om de beperkte verdragswijziging voor het permanent crisismechanisme en de inhoudelijke vormgeving daarvan steunt de VVD de inzet van de regering dat er strikte condities moeten zijn voor het mechanisme: 1) betrokkenheid van het IMF; 2) case-by-case betrokkenheid van de private sector. Voorts is de preventieve arm van het Stabiliteits- en Groeipact verzwakt door de Duits-Franse deal van Deauville. De VVD pleit er opnieuw voor om preventieve sancties zoveel mogelijk automatisch (semiautomatisch) te laten plaatsvinden.

Daarnaast moet het sanctiemechanisme in de ogen van de VVD verder worden verfijnd door nadrukkelijk de link te leggen met bestaande subsidiestromen: regionale, cohesie-, structuur- en sociale fondsen, maar ook landbouw gelden. De inzet van de bestaande geldstromen bij verdere disciplineren van lidstaten in en buiten de Eurozone en de EU zal het gat vullen naar de meer «nucleaire optie» van het uitstellen van tranches van betaling. De suggesties van de VVD voor de achterkant zouden het ESM een fijner instrumentarium geven om de gewenste disciplineren te kunnen afdwingen. Graag een reactie van de regering.

Daar waar nieuwe parameters de onderlinge vergelijking (benchmarking) tussen lidstaten gaan bezien, was en blijft de VVD er voorstander van dat het EU2020-programma langs deze lijn opnieuw wordt vormgegeven. Dus geen schooluitval gaan meten maar zaken als: 1) pensioenleeftijd; 2) opbouw en dekking van pensioenen en 3) arbeidsflexibiliteit.

Onder het kopje «Een sterker Europa» vallen reviews van het landbouw- en cohesiebeleid en de nieuwe Financiële Perspectieven. Ondanks dat er geen formele besluitvorming is gepland tijdens het Hongaarse voorzitterschap en de Europese Commissie pas in juni van dit jaar met een eerste voorstel komt, willen de leden van de VVD benadrukken dat de regering al in dit stadium zijn stem moet laten horen: nationale begrotingstekorten moeten hun reflectie krijgen in de financiële perspectieven. Ook beleidsterreinen als Landbouw en Cohesie zullen zich hiernaar moeten voegen. De nieuwe FP moet bewerkstelligen dat er een forse stap naar een moderne, 21e eeuwse EU-begroting wordt gezet.

Verantwoord uitbreiden is de 4e prioriteit van het Hongaarse voorzitterschap. De leden van de VVD-fractie willen niet dat er een streefdatum voor het einde van de onderhandelingen met Kroatië wordt gesteld, zoals het voorzitterschap beaamt. Wat de leden van de VVD-fractie betreft is het enige dat telt de geboekte vooruitgang op de toetredingsvoorwaarden en de onderhandelingshoofdstukken. Wat betreft de mogelijke toetreding van Roemenië en Bulgarije tot de Schengen-zone in de 1e helft van 2011 wil de VVD nogmaals benadrukken dat er een duidelijke link moet zijn tussen het CVM en de toetreding. Graag een reactie van de regering.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering bij de discussies over de specifieke beleidsterreinen in het kader van de nieuwe Financiële Perspectieven op het terrein van het landbouw- en cohesiebeleid naast de budgettaire kaders zich ook zal inzetten voor een structurele hervorming van deze beleidsterreinen. Zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdA-fractie hechten ook aan een Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel. Kan de staatssecretaris toelichting wat – mede in het licht van het regeer- en gedoogakkoord – de inzet van Nederland zal zijn?

Ook zouden de leden van de PvdA-fractie graag een reactie van de regering ontvangen op de plannen van de Griekse regering ten aanzien van het bouwen van een muur op de grens met Turkije.

Dan is er de laatste tijd veel commotie rondom het Hongaarse voorzitterschap die met name betrekking heeft op de interne aangelegenheden in Hongarije. Hoe zit het in Hongarije met fundamentele vrijheden en persvrijheid? Zelfs de voorzitter van de Europese Commissie, José Manuel Barroso, hoopt dat de Hongaarse autoriteiten alle twijfel wegnemen en heeft al schriftelijk om uitleg gevraagd over de nieuwe mediawet.

Ondertussen is er al tijden kritiek onder meer van Reporters without Borders over de persvrijheid in Italië en ook Frankrijk krijgt de laatste tijd steeds meer te maken met kritiek op dit gebied. Is de regering van plan om ook hier aandacht aan te besteden tijdens de Raad? Want Hongarije staat nu wellicht wat meer in de centrum van de aandacht, maar voor alle EU-lidstaten zouden dezelfde rechten en plichten moeten gelden. Deelt de regering de mening dat het noodzakelijk is alle EU lidstaten op hun tekortkomingen op het gebied van persvrijheid aan te spreken en niet alleen Hongarije, zo vragen de leden van de PvdA-fractie?

De leden van de PVV-fractie hebben kennis genomen van de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken van 13 en 14 januari 2011, en zij hebben daarover enkele vragen en opmerkingen.

Programma Hongaars Voorzitterschap:

- 1) Groei, banen en sociale inclusie (onder meer crisismechanisme, aanscherping SGP)
Nederland wil dat er een definitief besluit valt over de beperkte verdragswijziging. In het verslag van de Europese Raad van 16 en 17 december 2010 staat dat het verdragsartikel duidelijk stelt dat iedere noodzakelijke financiële ondersteuning uit dit mechanisme zal worden gebonden aan strikte voorwaarden. Graag uitleg van de staatssecretaris over de invulling van deze strikte voorwaarden.
- 3) Een Unie dichterbij haar burgers
Integratie van migranten is voor de PVV een belangrijk punt, evenals een goed immigratie- en asielstelsel. Dit zijn echter geen taken voor de Europese Unie.
Gaat de staatssecretaris zich er hard voor maken dat Roemenië en Bulgarije helemaal niet toetreden tot de Schengenzone?
- 4) Verantwoord uitbreiden en mondiaal engagement
Hoe kan de EU verantwoord uitbreiden als Kroatië, het land waarmee de toetredingsonderhandelingen in de eindfase zitten, geen geloofwaardige staat van dienst heeft op het gebied van justitiële hervormingen en de inrichting van het openbaar bestuur?

De leden van de CDA-fractie zijn het eens met de inzet van de Nederlandse regering over het versterken van de economische beleidscoördinatie in de Unie, waarbij het rapport van de commissie van Rompuy en de Commissievoorstellen strikt gevolgd moeten worden. Kan de staatssecretaris in deze informele Raad een overzicht krijgen van de verwachtingen van de lidstaten over het noodzakelijke ratificatieproces? Wordt ook een streefdatum opgelegd aan de lidstaten voor de ratificatie van deze noodzakelijke, maar beperkte verdragswijziging? De leden van de CDA-fractie gaan er van uit dat de Nederlandse regering onverkort vasthoudt aan strikte beleidscondities en betrokkenheid van het IMF.

Het Hongaarse voorzitterschap organiseert een speciale, thematische Raad over energie en innovatie. Zet de regering zich in deze informele Raad in voor een duidelijke Nederlandse inzet ten aanzien van initiatieven zoals de gasronde en ontwikkeling van duurzame vormen van energie?

Het Hongaarse voorzitterschap legt de nadruk op Europees burgerschap en fundamentele rechten. In dit kader is het van belang hoe de Hongaarse regering om zal gaan met de nieuwe Hongaarse mediawet. De leden van de CDA-fractie gaan er van uit dat de regering kritische vragen zal stellen over deze nieuwe mediawet.

De leden van de CDA-fractie zijn kritisch over het verloop van de verkiezingen in Belarus. Bij de besprekingen over het nabuurschapsbeleid verwachten wij dat ook gesproken zal worden over een differentiatie van het beleid van de EU ten aanzien van de landen van het Oostelijk partnerschap. Betrekkingen met deze landen zijn van groot belang, maar deze landen zullen toch ook de gezamenlijke Europese waarden moeten uitdragen.

De leden van de SP-fractie vragen allereerst aandacht voor de brief van diverse bedrijven, waaronder Aegon en ING, aan de Europese Commissie om Hongarije onder druk te zetten enkele belastingwetten die hen treffen in te trekken. Wat is de reactie van het kabinet op deze brief? Deelt de regering de mening van deze leden dat het Hongarije vrij moet zijn om te kiezen voor belastingverhoging in plaats van snijden in de begroting om de kosten voor de crisis op te vangen? Kunnen de leden er vanuit gaan dat het kabinet het Hongaars voorzitterschap niet aangrijpt om het standpunt van deze bedrijven bij de Hongaarse regering te bepleiten?

Naar aanleiding van de afgesproken verdragswijziging en de toekomstige vormgeving van het crisismechanisme hebben de leden van de SP-fractie nog enkele vragen: is het juist dat tot in ieder geval halverwege 2013 obligatiehouders de garantie hebben niet mee te hoeven betalen in geval van schuldherstructurering, of geldt dit alleen voor bestaande obligatiehouders? Indien neen, waaruit bestaat de rechtvaardiging dat investeerders in nieuwe obligaties forse rentes verlangen terwijl het risico door deze garantie drastisch wordt gereduceerd? Is het juist dat de voorgestelde verdragswijziging niet uitsluit dat naast overheden ook nadere financiële actoren, zoals banken, gesteund kunnen worden? Indien ja, waarom wordt dat niet uitgesloten?

De leden van de SP-fractie vragen zich verder af op welke wijze de consultatie van het Europees Parlement over de verdragswijziging zal plaatsvinden? Mogen ze er vanuit gaan dat dit gescheiden van andere wetgeving in relatie tot de financiële en economische crisis zal plaatsvinden waarbij wel instemming van het Parlement vereist is?

Naar aanleiding van de geplande bijeenkomst van de Europese Raad over energie en innovatie vragen de leden van de SP-fractie zich af of er het voornemen van het voorzitterschap bestaat om opnieuw de kwestie van

Europese projectobligaties op de agenda te zetten wanneer de kwestie van de financiering van de benodigde investeringen voor innovatie en energie aan de orde is.

Implementatie EU2020

De leden van de SP-fractie vragen zich af hoe de nog niet ingevulde streefcijfers van de EU2020-strategie zullen worden ingevuld. Zij hechten eraan dat het Nederlandse parlement intensief betrokken wordt bij de invulling ervan, maar zien een spanning met het feit dat de nationale streefcijfers moeten optellen tot de Europese doelstellingen. Hoe worden onder het voorzitterschap de onderhandelingen vormgegeven?

Een Unie dicht bij haar burgers

Steun van de leden van de SP-fractie voor het standpunt van het kabinet dat toetreding van Roemenië en Bulgarije tot de Schengenzone onder Hongaars voorzitterschap niet aan de orde is.

Verantwoord uitbreiden en mondiaal engagement

De leden van de SP-fractie vragen naar aanleiding van de werkzaamheden om het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB) van de EU te versterken hoe op bepaalde onderdelen de besluitvorming is geregeld. Zo vernamen zij uit antwoord op Kamervragen van de leden Irgang en Van Bommel dat bij Ivoorkust «In EU-verband is afgesproken dat Frankrijk leidend is wat betreft het voorbereiden en uitvoeren van een mogelijke evacuatie en eventuele bijdragen van derde landen coördineert.» Zij lezen echter in eerdere conclusies niets terug over dit verzoek. Wat is het EU-verband waarnaar hier wordt gerefereerd? Moeten deze leden het zo begrijpen dat Frankrijk heeft toegezegd zorg te dragen voor alle EU-burgers en zijn er tussen Frankrijk en de andere lidstaten afspraken gemaakt over hoe zij geïnformeerd en mogelijk betrokken worden bij de vormgeving van een eventuele evacuatie?

Werkmethoden van de Raad Algemene Zaken

Ten aanzien van de Donau-strategie begrijpen de leden van de CDA-fractie de wens van een voorzitterschap om ontwikkelingen in de eigen regio te bevorderen. Toch vragen wij ons af of deze traditie niet heroverwogen moet worden. De lidstaten aan de boorden van de Donau kunnen gebruik maken van bestaande EU-instrumenten zoals structuurfondsen. Dit geldt voor alle lidstaten. Indien op deze weg wordt doorgegaan kan wellicht ook een Rijn- en Maasstrategie voorgesteld worden.

Naar aanleiding van de bespreking van de werkwijze van de Raad Algemene Zaken verbazen de leden van de SP-fractie zich erover dat er geen melding wordt gemaakt van de hoge frequentie van de bijeenkomsten van de Europese Raad die de aanleiding vormen voor de te voeren discussie. Waarom wordt er niet bekeken hoe de noodzaak om bepaalde dossiers in de Europese Raad te bespreken kan worden weggenomen? Is dat geen urgenter vraagstuk? Deze leden wijzen erop dat zowel de uitbreiding als ook de financiële perspectieven, gezien het feit dat deze dossiers in de regel ook tijdens de Europese Raad aan de orde zullen komen, onvoldoende rechtvaardiging vormen voor een extra overleg door politieke ambtsdragers naast die tussen de EU-ambassadeurs.